

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 *
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 *
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, január 17.

Algiri zsidók.

Algir városában, lévén nagy kereskedelme, meglehetősen sok a zsidó.

A tonkini háború idején történt. Jött egyik nap az örömhír, hogy a francziák győztek s elfogtak egy csomó benszülöttet. Algir lakossága örömmünnepet ült. Körmenetet rendeztek, ujjongtak, éljeneztek. végül pedig kitörő örömük kétségbevonhatatlan jeléül bevették a zsidók ablakait.

Pár hét múlva másik hír jött. A benszülöttek egy francia zászlóaljot törbe csaltak s egy százig leapritották a hódítókat. Gyaszt öltött Algir városa. A trikolort bevonták s gyászlobogót tűztek ki a házakra. Elkéseredve, izgatottan tárgyalták az eseményt, végül pedig honfiai keservük kétségbevonhatatlan jeléül — ismét bevették a zsidók ablakait.

Igy folyt ez a kedélyes játék, míg csak a háborúak vége nem lett.

Önkéntelenül is ez jut az ember eszébe, ha a mi diplomacziánk hadakozásait látja. Mindössze az a különbség, hogy Ausztria bennünket néz az ő gyarmatbeli házi zsidóinak.

Akármilyen kicsi sikert ért el a kóppott lengyel gróf, a ki Andrassy örökébe belecseppent, a sikerért mi kaptunk ki. S ha bakot lőtt — és ez nem ritka eset — megint csak Magyarország érezte ő exczellenciája haragját.

Nem hiába hirdeti, Magyarországot Lueger fiók-Palesztinának. Nagyon jó ez

az ország Ausztria házi zsidójának. Van kinek az ablakait beverni.

Emlékszünk a híres mürzstégi programra. Az osztrák diplomácia meg egyezett a muszkával, hogy ketten fognak rendet csinálni a Balkánon. Az egyik kétféjű sas fülön csipi a szerbet meg a bolgárt, a másik nyakába ül a töröknek és az albánnak s ketten öröködnék Európa békéje fölött.

A Ballplatzon mindenki csodálta Goluchovszki esztét. Mürzstég! A monarchia diadala! A monarchia tekintélye emelkedőben! A nagyhatalmi állás kidomborítása! Mindez benne egy büvös szóban: Mürzstég!

Nosza hamar meg is kaptuk a magunkét mi magyarok. Mürzstég örömeire Chlopyból úgy leintették állami mivoltunkat, hogy csak úgy csattant.

Azért csak folyt a világ sorja fennakadás nélkül. Mürzstég elvakította az osztrákot, a chloppi csattanó a mi arcunkba kergette a vért — szerencsésen elmergesedett a válság. Mialatt a mürzstégi program fedezete alatt szépen bevonult a Balkánra az olasz. Tehette: Bécsből vigyáztak a Balkán rendjére s igyekeztek Magyarországon a Chlopy által felkavart haragot ébren tartani.

Egyszer aztán mégis észrevettek valamit a Ballplatzon: az olasz készülődik. Várakat épít, hadihajókat vértéz fel, katonáit szaporítja. Ezt bizony kissé későn tudta meg Goluhovszki. Természetes, hogy megint nem az ő osztrák diplomatái voltak süket fajok és félkegyelmű vakok,

hanem a magyarok voltak okai mindennek. Tehát szeptember 23-án ki kellett kapniok az ellenség vezéreinek.

Csodálatos! A külföld még ettől az erélytől sem ijedt meg. Nemcsak Olaszország taksálja kevesebbre a t. cz. monarchiát Abessziniánál is, hanem most már a nyugodt szerb sertéskereskedők s a jámbor bolgár kertészek is kikezdenek vele. Goluchovszky erélyes jegyzékére még erélyesebben azt felelték Belgrádból, hogy seperjen az ur a maga háza előtt, Szerbia pedig teljes tisztelettel füttyöl Goluchovszkyra, az egész diplomacziájára és a monarchiára.

Igy még nem bánt el disznókereskedő egy nagyhatalommal. Velünk megcselekedték.

Talán most észre kapnak a Ballplatzon? Talán erőssé teszik Magyarországot, hogy az orrunk alatt piszkálóknak a körmére tudjunk koppintani, de alaposan, hogy megemlegessék?

Ez tulságosan magas gondolatvilág volna Bécsnek.

A helyett most is követik az algiriak példáját. Előveszik a házi zsidót, Magyarországot. Nesze neked erőszakos főispán, csendőri installáció, Kristóffy, szoczialista garázdálkodás! Ugy kell neked! Hogy mert Goluhovszkinak fittyet hányni Kóbánya balkáni tartozéka!

Igy csinálunk mi nagyhatalmi politikát afrikai mintára. Mégis ázsiaiak az állapotok.

Dr. K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Városy Gyulához.

mint a Keresztény Szoczialis Egyesületek Országos Szövetségének kegyelmes Védőjéhez.

Az édes Jézus drága nevenapján
 Híven köszöntünk érsekünk, atyánk,
 S imádkozunk érted, hogy jobbod által
 Szálljon Urunk kegyes áldása ránk.

Szegény munkások mást nem is tehetnek,
 Lenézi őket az egész világ:
 De tántoríthatatlan szent reménnyel
 Kérik teérted az Isten Fiát.

Kábító lázban forr az ország vére,
 Beteg ma ifju, agg, gazdag, szegény:
 Mivel a kétely és vallástalanság
 Felburjanzott az ősi hit helyén.

Sok gazdagnak szívéből rég kilopták
 A hittel együtt a szeretetet,

S ma már tőlünk, szegényektől erővel
 Rabolják el e drága kincseket.

Keresztény hívek és munkások atyja,
 Né vedd le rólunk gondozó kezéd:
 Kit fővezérré tett Urunk a harcban,
 Vidd győzelemre hívő népedet.

Tanítsd meg újra hinni és szeretni
 A meghasonlott embertársakat,
 Mutasd nekik meg, hogy hitünk földjében
 Testnek-léleknek bő kenyere fakad!

A csorvási keresztény munkás-egyesület.

A Francia szabadkőmivesekről.*

Irta: Memor.

Számosak a bizonyítékok arra nézve, hogy a Grand Orient s a kőmivesség összes páholyai mily nyomást gyakorolnak a képviselőkre s a

* A Magyar Gazdák szemléje legutóbbi füzetéből.

kormányzatra, a vallásos szellem kiirtására. Milliós és millió vallásos polgár lelkiismeretének leigázását, vallási meggyőződésükért való üldözését, a közügyek intézéséből, minden közhivataltól való kizárását — a napvilágtól elzárkózó érdekszövetkezet javára, ezt nevezik a francia nemzet egységes helyreállításának! Egyik 1903-ban tartott szabadkőmives kongresszus pl. kifejezi azt a kívánságot, hogy a szülők eltiltassanak attól, hogy gyermekeiket akármilyen vallásban neveltessék. A ki pedig ez ellen vét, attól a gyermekek elveendő s államilag a szülők költségén nevelendők. És ha eddig nem is sikerült ezt az elvet törvénybe iktatniok, annyit tudunk pl., hogy a kormányzat az André hadügyminiszter idején divatozó, a Grand Orient útján szerzett információkban (fiche) pontosan nyilván tartotta, hogy melyik katonatiszt, sőt melyik katonatisztnak a felesége és leánya jár templomba és melyik nem? S az így működő szabadkőmivesség alkotmányának első szakaszában ott diszlik mint fő elv: a lelkiismeret abszolút szabadsága!

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhabérlet-táblázattal** a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőink és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol **double mellénykülönlegességgel** megérett a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

A politikai válság.

A helyzet nem változott.

Fejérváry miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál, amely 2 óra hosszáig volt. Hazajövele után a magyar palotában levő újságírók előtt a következőket mondotta.

— Miután a múlt alkalommal részletes jelentést tettem ő felségének a magyar politikai helyzetről és miután azóta a *helyzetben változás nem történt*, ma csak oly kérdésekben történt döntés, melyek másodsorban jönnek tekintetbe.

A miniszterelnök ma délután 3 órakor utazik vissza Budapestre. Hivatalosan — hangsúlyozva — azt is jelentik, hogy nem lesz minisztertanácskozás, mivel azt akarják jelezni, hogy a *helyzet nem változott*. A helyzet súlypontja még mindig a koalíciónál van, ez az itteni körök meggyőződése.

Miniszterek Bécsben.

Vörös László kereskedelemügyi, Feilitzsch báró földmívelésügyi miniszter és Popovics pénzügyminiszteri államtitkár ma reggel Budapestre visszautaztak. Fejérváry Géza báró miniszterelnököt ma délelőtt 11 órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadta.

Erőszakos adószedés.

A hajdu-böszörményi adóhivatal felhívására a városi végrehajtó az ottani tanítók nyugdíjilletékét, illetve hátralékát az egyházi pénztárnál lefoglalta s a 36 tanító nyugdíjadóját a januári fizetés alkalmával az adóhivatalba be szállította.

A Szent László-tér rendezése.

Köszeghy József városi főmérnök már hetek óta dolgozik egy előterjesztésen, amely a Szent László-tér rendezését célozza.

A főmérnök a piac kérdés megoldásával kapcsolatban akarja a területet rendezni, akként, hogy vásárcsarnokok épülnének s a Szent László templomot is alkalmasabb helyre építenék fel.

Az előterjesztést még nem nyújtotta be a főmérnök a városi tanácshoz, amit zokon is vettek a tegnapi tanácsülésben, mert kifogásol-

ják hogy ilyen nagyszabású, a város jövőjére kiható dolgokban azelőtt folytat tárgyalásokat a főmérnök, mielőtt azokról a tanácshoz jelentést tenne.

A főmérnök tervezete, amely már sokak tetszését megnyerte, a következő:

Minden város belső élete, gazdasági és kulturális viszonyai megkívánják azt, hogy a technikai fejlődés a tradíciókkal lépést tartson legalább annyiban, hogy a technikai változtatás káros hatást a rendezésre kerülő városrészre ne gyakoroljon.

A Szent László-tér fellendítése ma már egy érett szükséglet, mely nélkül Ujváros városrészének bukó félben lévő forgalma mindinkább átvándorol Olasziba. Mint már erről nyilvánosan is nyilatkoztam, ezen a bajon csak úgy lehet segíteni, ha Ujváros szívét, a Szent László-teret széppé és kedvessé igyekezünk varázsolni és oda törekszünk, hogy a Szent László-tér mai haszonhajtó faktorai, nevezetesen a piaci forgalom itt maradjon, de olyan keretekben, amely eme városrész szépítésével összhangba hozható.

Ezt a kettős célt vásárcsarnokok létesítése után lehet megoldani.

Ez a vásárcsarnok természetesen nem lehetne afféle centrális csarnok, ahol az élelmi szerek nagyban való aukciói folynak le, mint ez a világvárosokban szokott lenni, ahol centrális és detail csarnokok állanak, mert eme jövőbeli centrális csarnok helye egyedül a nagyvásártér lehet, hanem csak detail vásárcsarnok lehetne a Szent László-téri, mint a milyen különben a Szent László-tér mai forgalma általában.

A Kovács-ház sarka és a Zöldfa utca sarkát összekötő vonaltól dél felé, a Kert-utca felé, a kert-utcai axiális nagy utvonalon tartásával emez ut két oldalán két csinosan építhető csarnokot lehetne építeni, ahová a piaci forgalom összes nem élő vásárcikkait be lehetne utalni, míg az élő áruk nyilván a nagyvásártérre volnának utalandók. Ez a két csarnok rendszeres vásárcsarnoki kezelésben a város igényeit ez idő szerint teljesen kielégíthetné és felmenthetné a Szent László-térre a nyilvános kofázkodással járó összes kellemetlenségektől. Az épületeket egy-egy alagsori, egy-egy földszinti és egy-egy gallériás emelet sorral lehetne kiképezni, mely berendezés mellett a környező házakat az épületek magassága nem dominálná. A pinczébe hűtőket is lehetne elhelyezni, mely módszer mellett a modern vásárcsarnokok minden előnyeit egyesíteni tudnánk.

A vásárcsarnok épületek együttesen 2100 m² beépített alapterülettel bírnának, melyeket

teljes berendezéssel elő lehetne állítani négyzetméterenként 100 koronáért. Az összépitkezés költségei tehát 210.000 koronát tennének ki.

A kölcsöntőke amortizációját 5.25%-al, a fentartást és leírást 1.5%-al véve számításba, a városnak 6.75% azaz 14,175 korona évi több kiadása volna. Minthogy pedig az alagsoron, földszinten és a gallériákon a beépített területnek mintegy 60%-a hasznosítható és helypénz alá vonható volna, nyilvánvaló, hogy 1260 négyzetméterből egy négyzet méter hasznosítható területre az épület csak 11,25 korona terhet róna. — Nyilvánvaló, hogy ennek az értéknek háromszorosát is megkaphatja a város.

Berlinben szabályrendelet szerint 4 m² területért 50 márkát, 1 m² pincze területért 5 márká évi bért fizetnek. Ellenben a naponkénti helypénz maximuma a német városokban 40—50 pfénig közt változik, ily számítás mellett 1 m² 146—200 márkát is jövedelmez.

A megvalósítás viszonyai tehát rendkívül kedvezőek, mert a mai kiadásain felül ennyi bért minden árus szívesen fizetne azért, hogy a élelmi szereit zárt helyen, veszélytől megóva adhatja el, tudva azt, hogy az alagsorban hűtők és raktár k allanak rendelkezésére, a hol áruait a romlástól megóvhatja és jó vagy rossz időben egyaránt árusíthat.

Ha ezek a vásárcsarnokok felépülnének ez a városnak veszteséget vagy külön megterhelést nem jelentene, ellenben a tér parkozása és szépítése lehetségessé válnék.

A második fontos tényező volna a templom áthelyezése.

A mai plébániatemplom elhelyezése a lehető legszerencsétlenebb, ugy forgalmi, mint szépítési szempontból. A templom minden kilátást elzár a Bémer-tér felől és a nagyarányú szép Szent László-térnek megöli minden érvényesülését? A templom maga különben a modern policzia követelményeinek sem felel meg, kicsiny, zsúfolt, kijárásai és levegője hiányosnak, megérett a lerombolásra. Ezt a templomot arra a helyre kellene tenni, a hol ma Szent László szobra áll, míg ezt a szobrot a Sas szálló előtti kiemelt parkrész közepére kellene elhelyezni. A létesítendő új bazilika és a városház tengelyeinek metsződésébe pedig a mai templom helyére pedig a Kossuth Lajos szobrát kellene állítani.

Hogy ez az elosztás mily szerencsés volna, arra elég hangsúlyozni, hogy a Körös-part kiépítése után a városház előtt a mai templom helyén és a Kossuth-szobor körül majd akkora szabad tér maradna mint a Bémet-tér. A létesítendő bazilika nem fedne és nem rontana semmit, mert az a román püspöki palotából

A szabadkőmivesség, hogy befolyása körébe csalja az embereket, fokozatosan alakítja vagy elhallgatja elveit és törekvéseit. Mig pl. a konvent már 1893-ban kimondotta, hogy a rend tanácsának tagja csak az lehet, a ki írásban kijelenti, hogy sem a maga részéről, sem kiskoru gyermekei nevelésénél sen ilyen vallást nem gyakorol, addig 1895 ben ugyanott az előadó indítványára elvetették azt a javaslatot, hogy a szabadkőmivesség alkotmánya hasonló szellemű ponttal kiegészíttessék. Mi ugyan, így szól az előadó, károsnak és veszedelmesnek tartunk minden vallási gyakorlatot, de nem szabad a szabadkőmivesség terjedését vidéken megakasztanunk s ebből a szempontból veszedelmes volna alkotmányunkba fölvenni a vallási eszme száműzését. Az érdekszövetkezet tehát nem válogat az elvekben és eszközökben, midőn céljai megvalósításáról van szó!

Lassan és óvatosan, mint a vallástalanság dolgában, dolgozik a szabadkőmivesség azon is, hogy a nemzetközi szociálizmus talaját készítse elő, hogy a haza fogalmát és szeretetét, az ifju nemzedék elméjéből és szívéből kiirtsa s így lehetetlenné tegye a francia hadsereg főtartását is. Bátran azt lehet mondani, hogy a szabadkőmivesség megkönnyíti Franciaország elenségeinek munkáját.

Nem terjeszkedhetünk ki részletesen arra,

hogy mily illetéktelen és terrorisztikus befolyást gyakorol a szabadkőmivesség a politikára, hogy ad audiendum verbum maga elé idézi a képviselőket és szenetárokat, a hol számot kell adni politikai maguktartásáról, igazolniok kell, vajjon megfelelnek-e kőmivesi kötelezettségüknek, a hol, ha nem sikerül az igazolás, megbüntetik az illetőt, esetleg kizárják rövidebb-hosszabb időre a rendből. Hogy Franciaország egész tisztviselői kara, a hadsereg minden tisztje rendszeres kémszolgálatnak van alávetve s a Grand Orient levéltára osztályozza a francia polgárokat akárcsak annak idején a tizek tanácsa Velenczében. Hogy ritka rendszerességgel minden közhatalmat a szabadkőmivesek szolgálatába állítanak, hogy a közzolgálatra legképtelenebb szabadkőmivesekkel szemben a lenképesebb francziák is hiába veszik föl a versenyt. Hogy a szabadkőmivesség külföldi összeköttetései mily káros természetűek, minderre nem terjeszkedhetünk ki, csak említjük, hogy mindez hiteles okmányokkal, illetékes helyen tett és szószertint közölt nyilatkozatokkal van az előttünk fekvő kötetben bizonyítva, olyannyira, hogy ezután nagyon is érthető, hogy a szabadkőmivességnék mily súlyos okai vannak arra, hogy nehezen kvalifikálható üzemeit a nyilvánosság előtt titkolja.

Tudvalevő, hogy annak idején a katholi-

kus egyház, nevezetesen XIII. Leo pápa kárhoztatta a szabadkőmivesség tevékenységét és elveit. Csakhogy ez elveket s e tevékenységet illetőleg a katolikus egyházat éveken át félrevezették, sőt ki kell mondanunk a szót, boldondították. Egy francia szabadkőmives, León Taxil azt állítván magáról, hogy megbánta szabadkőmives bűneit, arra vállalkozott körülbelül 1885-ben, hogy fölvilágosítja az egyházat a szabadkőmivesség tevékenységéről és tanairól. Meggyőnta s azután írásban terjesztette a legborzalmasabb és legképtelenebb meséket, különösen a sátán kultuszát, a melyről azt állította, hogy a szabadkőmivesség fődogmája! Miután életének tizenkét esztendejét, sajnos, sok sikerrel eltöltötte azzal, hogy ezeket a rémmeséket az egyházzal elhitesse, leleplezte önönmagát, mint a ki ezután is szabadkőmives, a kinek azonban a fölülítés életének legnagyobb szemvedélye. Az egész sajtót természetesen bejárta az eset s a szabadkőmivesség világszerte gondoskodott arról, hogy kimutassa: ime, mily alaptalanul rágalmazzák a szabadkőmivességet. Az egyház is — tudta nélkül alaptalan, rossz-hiszemű információk után indulván — nem tehetett egyebet, mint hogy elhallgatott.

Ma, hogy látom Prache kötetében a francia szabadkőmivességnék megdönhetetlen bizonyítékok alapján megrajzolt képét, igen való

még mindig 35 méternyire maradna, mely távolság, akkora mint a Bémer téren a Fekete és Grunwald-féle házak legkisebb távolsága. Ugy a bazilika, mint a Szent László-szobor körül elterülő kiemelt piacrész parkozható volna és nagyon díszes környezetben tűnnék fel. A Kossuth-szobrot pedig a Bémer téren álló Grámház leszállásával az egész Bémer-térről lehetne látni.

A Bémer-téri Grám ház kiálló sarkát ugyan is okvetlenül le kell vágni, nem csak szépitési, de forgalmi okokból is, mert az olaszii Köröspart oldalra okvetlenül be kell jutni kocsival is. Mint a tervből látható, ez nagyon könnyen és kényelmesen megoldható. Az olaszii Köröspartoldal szabályozása pedig csak úgy nem késhetik soká, mint általában minden sürgős városrendezési kérdés!

NAPROL-NAPRA.

Eredmények ?

(m) Szervezkednek! A tömörülésben rejlő erőt ismerik, méltányolják s okosan használják a szervezkedők; s ahol nem szervezkednek, azt kell hinnünk, nem ismerik, nem becsülik, de nem is érzik s nem élvezik a tömörülés előnyeit.

Kik szervezkednek? Külön szervezkednek a szabadkőművesek és szabadgondolkodók; külön a szociáldemokraták; azután szövetkezének együtt szabadkőművesek és szociáldemokraták.

Hol vagy keresztény szövetkezés? Ébredj és bámulj!

Az az hogy lássuk a tényeket.

A szabadgondolkodók tömörülésükre a napokban kértek és nyertek szabadalmat a nagyméltóságú miniszteriumtól s e magas égisz alatt szerencsét próbáltak a minap Nagyváradon is.

Megemlitsük-e a szociáldemokraták szervezkedésének legújabb jelét, a szintén nem régiben miniszterileg láttaozott alapszabályait a Mezőfi-féle újjászervezett szociáldemokraták országos mezőgazdasági munkások egyesületének!

Et nunc venirnuns ad fortirrimum! A szabadkőművesek és szociáldemokraták kézfogója iránt megtették a kellő lépéseket. Hol?

szinünek tartom, hogy Leon Taxil tizenkét évig tartó tréfája és végül való leleplezése a szabadkőművesség rendszeres akciója volt a végből, hogy céljait a világ előtt leplezze, ellenségeit nevetségessé tegye s így annál nyugodtabban, senkitől nem háborgatva folytathassa tevékenységét. Bennünket pedig tanítson meg a francia példa arra, hogy hazánkban is követeljük a szabadkőművesség hathatós ellenőrzését és ha kell, korlátozását. A kiknek a szándékai tiszták s a közjót szolgálják, azoknak a mai korban nincs szükségük arra, hogy titokban gyülekezzenek, neveiket, céljaikat elrejtésük és titkos jelekkel érintkezzenek egymással. Mind ez ma már általában csak arra vezethet, hogy egy klikk lenyűgözze a többséget, minálunk pedig arra vezetett, hogy az ugynevezett illetékes tényezők nem egyszer az objektivitás színébe burkolózva ugyan, de céltudatosan, a nemzet érdekeivel szemben a keresztény hagyományok és morál letörésére kezdet nyujtsanak.

(Vége.)

Magyarországon? Kell-e ezt bizonyítani a szabadkőművesek és a szociáldemokraták által közösen rendezett botrányok után? Valóban fölösleges volna.

De nézzünk szét magunk körül. Mi ujság a nagyvilágban? Ugy is onnan portálják és plántálják be hozzánk a szabadkőművességet épen úgy, mint a szociáldemokráciát, nem különben a kettő szövetkezését.

De úgy látszik, ahol előbb termett, előbb érik a gyümölcs.

Lássuk a szabadkőművességet. Az »Orient«, római főpáholy körlevelet bocsátott ki, melyben foglalkozik a római kérdéssel. Gyanúsítja a pápát; hogy mindinkább a bizelgés eszközhöz nyul, hogy a Vatikán és Kirinálközt való békét létrehozza. Ezzel kapcsolatban ki is adja a jelszót a testvérek közt, hogy a világi hatalmat teljesen el kell szakítani az egyháztól, az egyházi alapítványokat fel kell használni polgári és világi célokra s követeli a szabadságot gyűléseken, parlamentben és tanszékeken, de megtiltja a testvéreknek az érintkezést is a klerikálisokkal.

Miben is állana a pápa közeledése a Kvirinálhoz? Abban, hogy pénzt fogad el tőle még pedig évi 200 ezer lírát évenként.

A dolog azonban nem így áll. Hanem hogyan? Ugy, hogy Olaszország már 1873-ban kötelezte magát, hogy a külföldi hittérítők, értsd a Propaganda fide elrabolt birtokeiért kárpótlásul évenként 400 ezer lírát fizet a Vatikánnak az említett egyházi rendek céljaira. Ezt az összeget néhány éven át sem az állam nem fizete sem a Vatikán nem követtele.

1876-ban a pápai vikariátus azt kívánta, hogy bízzák rá a megfelelő pénzalap kezelését, a kormány azonban ezt megtagadta és akkor csak 60.000 koronát bocsátott a Vatikánnak rendelkezésére, ezt az összeget aztán lassankint évi 200.000 lírára emelte föl. 1903-ban a pápai vikariátus követelte a törvényes 400.000 lírát évenként és az 1885. óta visszatartott részleteket egy összegben. XIII. Leó azonban nem tudta dülőre vinni az ügyet. Csak X. Pius alatt indult meg újból az egyezkedés. A mostani megállapodás szerint az állam évenként 200.000 lírát fizet, ezenkívül azonban egy 3 millió alapot biztosít a Vatikán számára s az alap évi 105.000 líra kamatja is a missziók céljaira fog szolgálni. Ennek ellenében a Vatikán lemond e tárgyra vonatkozó egyéb követeléseiről. Azt hiszik, hogy ez a kiegyezés közeledés jele az egyház és az állam közt és hogy sokkal fontosabb megegyezések fogják követni a közel jövőben.

Igy szól a római tudó írás. Ezért szövetkeznek a szabadkőművesek? Ahá, hát mégsem megy minden úgy, ahogy a vakolókanál vitézei szeretnék!

De lássuk már szociáldemokratákat.

Készültek ők, a hontalanok (nemzetköziek) Berlinben nagy tüntetésre a múlt vasárnap. Tudták-e ők miért? Az mellékes szokott lenni nekik. Tekintsük el ettől ez egyszer mi is. A fő az a fogadtatás, melyben a német kormány részesítette őket. A kormány törvényes korlá-

tok közé kívánta szorítani a szociáldemokraták tüntetését. Ezek a törvényes korlátok pedig így festetek.

Ugy a császár, mint a kormány parancsot küldött a rendőrségnek és a berlini katonai parancsnoknak, hogy a helyőrség legyen készenlétben és bárha a szociáldemokrata sajtó provokáló hangja nagyon rossz benyomást tesz, minden összeütkezést lehetőleg kerüljenek. A katonaság azért készenlétben fog állani, hogy a rendzavarásoknak elejét vegye.

Igy hát mégsem mindenütt pártfogolják rombolásaikért a szociáldemokratákat a szabadelvű miniszterek!

Na most lássuk, hogyan fest a szabadkőművesek és szociáldemokraták szövetkezése.

Az olasz szociálista pártban többen azt indítványozták, hogy bizonyos politikai és morális célok elérésére szövetkezzenek a szabadkőművesekkel.

A szociálista párt központi intézősége ezért a következő két kérdést intézte a vidéki pártszervezetekhez:

1. A szociálista pártra nézve a célszerűség kérdése elegendő ok-e arra, hogy a politikai és morális célok elérésére szövetkezzenek a szabadkőművesekkel?

2. A szabadkőművességhez való tartozás elég ok-e arra, hogy az illetőket kizárják a szociálista-pártból?

A két kérdést megküldötték referálás céljából a szociálista-szervezeteknek. Az első kérdésre igenlő feleletet adtak, szóval a szociálisták a szabadkőművesekkel való szövetséget perhorreskálják.

A második kérdésnél igennel szavaztak, azaz olasz szociálista szabadkőműves páholyok nem lehet tagja.

Lám, lám, a szabadkőművesek és szociáldemokraták sem kellene egymásnak. Utálják-e egymást, nem biznak-e egymásban, félnek-e egymástól? Nem igen lehet kérdés tárgya, a felemlített tény alaposan megfelel a kérdésre.

Tehát sem szabadkőművesség, sem szociáldemokrácia, sem együtt nem biztathatja magát céljának legközelebb való elérésével; a kereszténységnek s összes intézményeinek feltorgatásával sem Németországban, sem Olaszországban.

De hogyan leszünk Magyarországon? Nálunk sem lesz talán mindig csak szülő, lágy kenyér.

Nem fordul fel talán mindjárt a világ? De ezt se szabadkőművesekre, se szociáldemokratákra ne bizzuk.

Keresztény világnézet, hol van a te szövetkezésed? Szövetkezik mindenki ellenségei közül; mikor kezdődik meg hatalmas arányokban a keresztény restauráció minden vonalon?

Talán lehet ehhez is reményünk.

Ott van a szabadkőműves propaganda el-lenszere gyanánt a budapesti Szent Imre inter-natus ügye. Támogassuk kölcseneinkkel. Meny-nyire másképen fog festeni a keresztény magyar-ország 10-20 év múlva, ha 130 egyetemi ifju helyeit 500 fog évenként keresztény szellem ben nevelkedni?!

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és sifonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

Ott van a szociáldemokrata sajtó ellen-sulyozója gyanánt az Igaz szó és Ujlap ügye. Egyik kaucziót, másik részvény jegyzést kér, járuljunk hozzá felsegítésükhöz filléreinkkel; magunknak szerünk velük erős támogatót.

Végül szövetkezzünk lent és fent, nyujtsunk segítő kezet a felsők tizezre az alsóknak. Például segítse a Nagyváradit Katholikus Legényegyletet, aki teheti; hiszen eddig akárhogy erőlködött mégis csak egy csepp volt a tengerben és keveset segíthetett tagjainak életterhein?

Szóval tanuljunk ellenségeinktől harczmódot, mert saját fegyvere kinek-kinek legbiztosabb legyőzője.

Dolgozzunk, egyesüljünk, tartsunk ki! Mégis csak érünk el majd még valami eredményt.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Január 21. Kath. Kör jubiláris ünnepélye a kör helyiségében délelőtt 11 órakor.
 Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.
 Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
 Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
 Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
 Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
 Junius 27. Szent László ünnepély.

Kontra Bögöte.

Az angoramacs-kács, szállóigés, tanbetyáros, estileveles Tóth Béla nem a mi emberünk. Sőt. Abban a pikáns helyzetben vagyunk mégis, hogy az ideális anarchizmus ellen, Ervin-grófék bögötei torziskolája ellen a sajtótrepov két krajczáros naplójában *kétségbejöttén zavarosnak* aposztrofált, elszidósodott bérirót — ipsisima verba — vonultassuk föl argumentum gyanánt. Ismeretes, hogy az ugynevezett szabadgondolkodók Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár elnökelete alatt a hónap elején a fővárosban gyűlést tartottak, amelyen egyebek közt a bögötei iskola ügyével is foglalkoztak. Szokott kétkulacos politikájukkal a szombat-helyi püspökön kezdve és a hosszuperesztegi káplánon végezve mindenkinek nekirohantak aki reverendát hord, hangoztatták a gondolat-szabadságot, de ahhoz nem volt bátorságuk, hogy az iskola nemzetközi tendenciáját elvállalják. Az ilyen kényes pontokon kezdettől fogva átsiklanak az iskola hivei.

Tóth Béla egy pesti hirlap tárczarovatában szemükre vetette Apáthyéknak a bujkálást, csűrést-csavarást, amely szerinte a most Londonban helyet foglaló gróf intenczióinak nem felel meg. Ervin gróf, ha itthon volna, lenne bátorsága így nyilatkozni:

— Hát igenis, az az iskola szociálista, anarchista vagy akármicsoda-ista iskola. Tanítani pedig azt fogják benne, hogy nincs haza, nincs nemzet, nincs tulajdon és nincs család.

Béla diák illetén okoskodása nem volt inyére Jászi Oszkárnak, aki hamarosan fölcsepott a beteg gróf prókatorának s úgy egy budapesti naplóban, mint egyik papfaló vasvármegyei lapocskában tiltakozik az éppen nem alaptalan támadás ellen. Tóth Béla most válaszol Jászi Oszkárnak.

Mi kedélyesen nézzük ellenségeink viasko-

dását s leszögezzük, egyik papfaló badarsága híján a telivér liberális író nyilatkozatát, amelylyel a bögötei kalandos vállalkozást, a szemfényvesztést elítéli.

— A Szabadgondolkodók Egyesületének határozata — ugymond Tóth Béla — erkölcs-telen; erkölcstelen pedig azért, mert nem őszinte, mert bujkáló. Ha én klerikális szellemű iskolát alapítok, azt nem titkolom; s ha ennek az iskolának a megnyitására eljön valami kanonok, vagy egyéb pap, hát nem fogok akképen kétszínűsködni, hogy annak az embernek a jelenlétéből az iskola irányára következtetni nem szabad. A szabadgondolkodók pedig így tettek a bögötei iskola megnyitásán diszvendégeskedő kanonokjakkal: Csizmadia Sándor ő nagyságával. Egyszerűen letagadták, hogy ez ember ottlétének valami jelentősége van. Továbbá mélyen hallgatnak arról, hogy tulajdonképpen mire való és mit akar az a bögötei iskola? Így nem szabadgondolkodók járnak el. Meg vagyok róla győződve, hogy gróf Batthyány Ervin a bujkálás és csűrés-csavarás ellen tiltakozott már Jászi Oszkár is. Nyilván nem olvasta azt a határozatot, mely a szabadgondolkodásnak valóságos szégyene. Én, mint szabadgondolkodó, tiltakozom ellene. Megvetem a sötétségnek minden eszközét.

Hát, mi is megvetjük a sötétséget. Az a sátán birodalma. És, ha még Tóth Béla is porhintésről, félrevezetésről vádolja a független erkölcs nemzetközi iskoláját, mit szólunk akkor mi? Nem szólunk semmit. Hiszen ez a nyilatkozat voltaképpen az ő táborukból származik és önkritika számba megy.

— A magatok szájával itélünk meg benneteket, gonosz szolgálak! (h)

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket *hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A munkások főpásztora.** Megható formában üdvözölte Városy Gyula kalocsai érseket, a keresztényszociális egyesületek szövetségének védnökét mult vasárnapi ünnepélyes beiktatása alkalmából a csorvási keresztény munkásegylet. Buzgó vezetője, Szirtes Antal lelkész, jönevű katolikus költő lendületes alkalmi költeményben üdvözölte a fiatal egyesület *háromszázhuszonegy* tagja nevében a metropolitát. A szép poémát, melynek első kéziratát a főpásztor címére küldötte a szerző, mai számunk tárczarovatában találja az olvasó.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Boér Jenő dr végzett joghallgatót biharvármegyei tanfelügyelőségi tollnokká nevezte ki.

* **A szatmári püspök egészsége** A fővárosi lapok nyomán jeleztük mi is, hogy Mayer Béla dr szatmári püspök betegsége valamivel rosszabbra fordult. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk most, hogy a kedvezőtlen híreszteléseket megczáfolhatjuk. A püspök immár teljesen fölépült betegségéből. Püspöki intronizációját április elejére tervezi.

* **Debreczeni katolikus szegényház.** Van Debreczenben a vasúthoz közel katolikus szegények számára létesített szegényház. Fennáll emberemlékezet óta talán. Kitűnően teljesítette mindenkor hivatását az emberbaráti szeretet és irgalmasság terén. A szegényház épülete azonban nem felel meg már nemes céljának; de nem is igen bír már önmagával sem. Utjában is van a város haladásának, mert az utvonnal rendezésének akadályai s szépészeti szempontból is meglehetősen öreg hiba. Mivel pedig az épület is, a telek is a városé, köny-

nyen segíthet a maga baján. Az épület ugyanis roskadozó, újra kell építeni. Ha pedig utban van a városnak, méltányos egyezséggel adhat helyet más városrészben s építhet alkalmas szegényházat. S Debreczen városa méltányolva a szegényház nemes hivatását, de érezve a helyzet tarthatatlanságát, tanácskoznai gyűlt össze a szegényház sorsa felett. Tegnap délután 3 órakor volt gyűlés a városi tanácsstermében Kovács József polgármester elnökelete alatt s tanácskoztak a katolikus szegényház ügyében.

* **A jubiláris ünnep.** A Nagyváradit Katholikus Kör vasárnapi ünnepe az egész város katolikus társadalmának emléknapija. Ezt az emlékünnepet méltóképpen kell megülni. Az ünneprendező-bizottság komoly igyekezzel terekszik a matinét, amely mint több ízben jeleztük már, vasárnap, e hó 21-én délelőtt 11 órakor lesz a kör helyiségében, minél imponzansabbá tenni. Messzemenő gondoskodás történik a bankett előkészítésére is. Szeretjük hinni, hogy ez a kedélyes lakoma a város katolikus társadalmának színét-javát hozza a fehér asztal mellé. A körtagok családjukkal vehetnek részt a banketten, amely tudvalevően esti 8 órakor lesz a Pannónia-szálló téli kertjében. Jegyek Kelemen Kálmán pénztárosnál, Imrik Gusztáv dr ügyvédnél, a kör titkárnál Láng József könyvkereskedésében, valamint a kör szolgájánál válthatók. A jegy ára három korona.

* **Drágasági pótlék a városi tisztviselőknél.** A városi tisztviselők nagy nyomorusága általánosan ismert, különösen a főbb tisztviselők és a pénztézetek emberei előtt. A tegnapi tanácsülésen néhány szegény tisztviselő kért segítyt, akiknek pár száz forintból családott kell fenntartani. A tanács tagjai megdöbbentő dolgokat mondtak el a kisebb tisztviselők sanyaru helyzetéről, amely a legtöbb esetben már valóságos nyomor. Rimler Károly polgármester vetette fel az eszmét, hogy tekintettel az elszomorító állapotra, a különben sem sokat érő néhány forintnyi segély helyett a drágasági pótlékról gondoskodjanak, addig is, míg a város rendezheti a tisztviselő fizetését. Tegyen előterjesztést a tanács a közgyűléshez, hogy a folyó évre mielőbb szavazza meg a tisztviselőknél és alkalmazottaknál a drágasági pótlékot.

* **A tifusz Biharmegyében.** A tifusz egyre terjed Biharmegyében. A napokban Hosszúszó községben konstataálta a körörvos a veszélyes betegséget egy emberen. A szükséges óvintézkedéseket megtette a hatóság a fertőző betegség terjedésének meggátlására.

* **Ujabb ajánlat a Fekete Sasra.** A Fekete Sas értékesítése tárgyában újabb fordulat állott be. Tegnap Óváry Sándor városi törvényhatósági tag és négy társa beadványt adtak a városhoz, amelyben 60000 koronával ígérnek többet Nagyvárad városának a Fekete Sasért, mint a kikiáltási ár és az eddig tett ajánlat összege. A beadvány kurta, nem szól semmit az építkezésről, de hogy komoly, azt igazolja azon körülmény, miszerint 40,000 korona biztosítékot már tegnap letettek a városi pénztárnál. Az ajánlat teljes szövege a következő:

Alulírottak hajlandók vagyunk Nagyvárad város tulajdonát képező »Fekete Sas« szállodát — épületet és annak tartozékait — megvenni és azért *négyszázötvenezer* korona vételárat ezennel megajánlunk Ajánlatunk biztosítására 40,000 koronát betéti könyvben a város pénztárába lefizettünk. Jelen ajánlatunkat árverés

esetére is fentartjuk. — Nagyárad, 1906. jan. 6. *Uváry Sándor, Sonnenfeld Adoll, Weimann Béla, Blau Sámuel, Moskovits Miksa.*

* **Csendőr kell a postajáráthoz.** Bihar-vármegye észak-keleti részén nagyon rossz lábon áll a közbiztonság; mintha a régi idők ujulnának fel, napirenden vannak a bűntények s az utakon éppenséggel nem biztos az ember élete. *Ámosd* és *Erselind* községek között, az alig 6 kilométernyi uton a posta sincs biztonságban, miért is az erselindi postamester nő csendőr járót kért a postai kocsi-küldöncz kíséretére, mert könnyen kirabolhatják a postát.

* **A város tisztántartása.** A város tisztántartásának a kérdése a városi tanács tegnapi ülésén szóba került s a tanácskozás folyamán olyan dolgok kerültek a felszínre, amelyek nem a legörvendetesebbek a jövőre nézve. A polgármester kevésnek tartja azt az összeget, amelyet Magyvárad városa az 1906. évre az utcák és terek tisztántartására felvett. A főmérnök által javasolt seprőgép nem alkalmas, mert kiállhatatlan port ver fel. Ezért már a fővárosban is mellőzték. Mindenesetre jó lesz a dolognak utána nézni, míg Nagyvárad ki nem adja a seprőgépre az ezeket, nehogy olyan szerkezetet vásároljunk, a melyet más városban már kidobtak, mint czélszerűtlent. A polgármester leghelyesebbnek tartja az utczaseprők szaporítását, még pedig úgy, hogy ne csak a Fő-utczára jusson belőlük.

* **Fontos városi ügyek.** A szépművészeti és közlekedési szakbizottság ma, január hó 18-ik napján d. u. 3 órakor a városház bizottsági termében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A városi munkálatok vállalatba adása céljából átdolgozott egységárjegyzékek és feltételek megállapítása. 2. A Fő-utca, Bémer-tér és Szent János-utca aszfalt burkolatának megvizsgálása azon szempontból, hogy a vállalat mennyiben tett eleget szerződési kötelezettségének.

* **Becsületbevágó installáció.** A becsületügyi kérdésbe új diffamáló paragrafust iktatott a politika. Az új szakasz azokra vonatkozik, akik a mostani főispáni installációknál segédkeznek. Hogy ezt az új paragrafust mennyire szigorúan alkalmazzák most országsszerte, mutatja az a körülmény, hogy még különben nagy latitűdőkkel dolgozó merkantilvilág is kegyetlenül használja. Példa rá legujabban egy szegedi lap, amelynek nyilterében a következő nyilatkozatot olvassuk:

Politzer Sándor és fia cég ékszerüzlet *cégtulajdonosa:*

Politzer Leó

kinyilatkoztatja, hogy nem azonos azon Politzer Sándorral, a ki a főispáni installáción résztvett.

Szeged, 1906. évi január 15.

Politzer Leó.

Ez a hazafias fölbuzdulás. Hogy azonban a hazafiság mellett az üzleti érdek se szenvedjen csorbát, az idézett lapban még ilyen nyilatkozatot is olvasunk ugyanebben a tárgyban.

Politzer Sándor és fia cég egyedüli tulajdonosa: *Politzer Leó* fölkér bennünket annak kijelentésére, hogy a főispáni installáción megjelent Politzer Sándor cégének nem tagja és nem is ékszerész, hanem magánzó.

A Politzer-cég tehát lovag is, hazafi is üzletember is. Mert végre az üzlet sem megvetendő.

* **A Szent Imre-Kollégium.** Megemlékeztünk már róla, hogy a Szent Imre-Kollégium új házának felépítésére kamatozó kölcsönjegyeket bocsátott ki. Az első nagyobb hatalmas summájú kölcsönt tudvalevőleg *Városv*

Gyula kalocsai érsek jegyezte 50.000 koronával. Legujabban pedig *Sujánszky Antal*, az esztergomi főkáptalan nagyrépostja jegyzett 20.000 korona értékű kölcsönjegyet. Ily biztató kezdet után remélhető, hogy az építésre szükséges összeg mielőbb együtt lesz, annyival is inkább, miután a katolikus társadalom minden rétege kiveszi a részét a nagyszabású akcióból tehetségéhez képest.

* **Megégett gyermek.** A szülői gondatlanság ismét áldozatot kívánt. *Almamezőről* jelenti tudósítónk *Papp Illés* négyéves gyermeket édesanyja egyedül hagyta a gyermek édesatyjával *Papp Tógyerrel*. Az apa süket és beteges. Az anya eltávazása után azonnal elaludt. A kis gyermek pedig a tűz körül játszott, ahol a pattogó jüz világa magára fordította a gyermek figyelmét, ki egy égő fadarabot vett ki és azzal kezdett játszani. A tűz a gyermek ruhájába kapott és csakhamar lángralobbantotta az egész ruháját. A kis gyermek borzasztó segélykiáltásait az apa nem hallotta meg és így mire fölébredt a kis gyermeket súlyos égési sebeiben haldokolva találta. Az esetről jelentést tettek a királyi ügyészségnél, hol megindították a vizsgálatot.

* **Az osztályorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat huzzák ki — nyeménnyel:

80.000 koronát nyert: 54915.
20.000 koronát nyert: 19195.
15.000 koronát nyert: 91300.
10.000 koronát nyert: 15712.
5000 koronát nyertek: 15297 22604 36809 16184 96147.
2000 koronát nyertek: 38750 53985 100477.
1000 koronát nyertek: 517 5904 48333 89786 92661.
500 koronát nyertek: 1420 2766 4496 7616 12413 16184 16391 18184 20362 20487 23539 25036 25052 25755 26518 32838 33591 39986 43334 48755 50918 52545 53479 56365 04367 65194 66617 69301 69302 69359 71460 73705 74687 75894 76229 77142 77877 79001 81123 82822 85156 86930 87812 91352 92567 96331 99012 106372 10344 106608 106372.

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat szövetimet* melyen *leszállított árban bocsátom áruba*. Kivánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabászati termemben a legdivatosabb* fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgozatom. Már egy próbavásárlás útján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő. Zöldfa-utca 33.

x **A Lloyd orfeum** teljesen új társulata tegnap este mutatkozott be nagyszámu közönség jelenlétében, bátran mondhatni, hogy ily kitűnően szervezett társulat már régen nem volt városunkban. *Grünau Poldi* kedvelt komikus külföldi körutjából most érkezett haza, teljes új kuplékkal lép fel. Fellépnek még; *Elekfi nővérek, Carmen Dóra, Szondi Angela, Falugyai Mitszi, Ormai Lujza, Lotusd' Ory, Szalai Kata* énekesnők és tánczosnők. *The Guston* zenebohócok, mint bűvész parodisták. Ma itt először a *Behéme* kacagató bohózat előadva 6 személy által. Családi műsor. Kezdeté 9 órakor. A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik mély tisztelettel *Berényi igazgató*.

IRODALOM.

A legszebb magyar imakönyv.

Imakönyv. Fra Angelico képeivel. Kiadja a *Szent István Társulat*. A Szent István-Társulat kiadásában megjelent s itt jelzett Imakönyvet a szó igaz értelmében hézagpótlónak kell mondanunk.

Nem is említve az Imakönyvben a papírnak finomságát és a nyomásnak tisztaságát, külön ki kell emelünk minden egyes lapnak remek díszítését. A szöveg ugyanis egy külön, halvány piros színben tartott, gyöngyök és ékek ügyes csoportosításából eredő rájárába van foglalva. Ezen belül aranyvonalak körítik a szöveget, melyek alul is egy-egy oldalról arányos szélességű léczeteket zárnak körül és ezen léczetben a legnemesebb és legfinomabb izléssel megrajzolt, változatos színekben gazdag, többszörös motívumokban egymástól eltérő gyönyörű virágfüzerek díszlenek.

Az Imakönyv díszítésére szolgálnak aztán *Fra Angelico* képei: a címképen a *Madonna*, a szövegben pedig arányosan beosztva 12 angyal, *Fiesolenak* ezen remek alkotásai, minőket csak a mennyeország szemlélete revalálhat olyan nagy művészeknek, aki egyszersmind szent.

Néhány szót a kötésről. Alkalmunk volt különböző példányokat megsemlélni és megcsodálni. A régi jó, nemes, nyugodt, szolid izlés mutatkozik mindenütt; a fölösleges és az Imakönyvet »ne nyulj hozzám« jellegével fölrüházó cifrázatok, kapcsok, sarkdíszletek stb. egészen hiányoznak; látja, érzi az ember, hogy ez az Imakönyv arra készült, hogy használja, sokszor és mindig használja, forgassa az ember.

Kiváló az Imakönyv tartalma is. Ami első sorban jól esik s amit különösen kell emelni, az a szentimentalizmus teljes hiánya a könyvből. Az Imakönyv nem is kizárólagosan a katolikus nők számára készült; mindenkinek egyaránt megfelelő. Ezt az Imakönyvet csak imádkozásra lehet használni. A táplálék, amit a léleknek a könyv nyújt, erőteljes, egészséges, egészen a katolikus egyház életéből és életforrásaiból merített. Majdnem vnlamennyi egyházi imádság a maga eredeti valóságában föltalálható. A tartalom szerkesztője mindenesetre erős theologikus tudást és józan aszketikus szívet és lelkiületet áru el.

Az imakönyv árai:

17. sz. kötés. Chagrinbőr, sima tábla préselés nélkül 16-50, 18. sz. kötés. Maroquinbőr sima tábla préselés nélkül 20, 19. sz. kötés. Maroquinbőr, sima tábla moirée előzők. 23; 21. a. kötés. Maroquinbőr, arany monogrammal 20; 21. b. kötés. Maroquinbőr, sima tábla arany kerettel 23; 22. a. kötés. Maroquinbőr, sima tábla arany keret, moirée előz. 26; 22. b. kötés. Maroquinbőr, eredeti mozaikbetét, moirée előz. 35; 27. sz. kötés. Bagariabőr, sima tábla arany monogrammal 22 korona.

A Szent István-Társulat ezen Imakönyvet egyszerűbb kiállításban is »Imakönyv a katolikus hívők számára« czímen kiadta. A tartalom ugyanaz de a nyomásnak díszletei, a képek és a díszléczet elmaradnak; egyetlen címkepe van a *Madonna*. De az Imakönyv így is elég szép s ami földolog — egyformán jó. Ezen egyszerűbb kiadásu Imakönyv ára kötve 1-60 —8 korona közt ingadozik.

Az igazi katolikus hitélet teljesítése és ápolása érdekében is a legnagyobb melegséggel és azzal az igaz meggyőződéssel ajánljuk ezen új Imakönyvet minden katolikus hívő figyelmébe, hogy ez a magyar katolikus intelligencia régen óhajtott s ime klasszikus tökéletességgel megvalósított imakönyve.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Boccacció A.
Péntek: Udvari tanácsos (először. B.)
Szombat: Udvari tanácsos. C.

EGYESÜLETEK.

Olvasókör Anton. Az összetartozás eszméje, a társadalmi szorosabb érintkezés élénkítésének szüksége mindjobban tért hódít a vidéken is. Biharmegye községeiben egymás után alakulnak a körök, olvasó egyesületek. Ant községben most alakult meg az olvasókör, a melynek ideiglenes elnöke Cs. Kovács Ferencz, ideiglenes jegyzője Mátyási Károly.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 20. Jogászlál.
Január 21. Peczeszdősi Olvasó Egylet tánc estélye.
Január 28. A 48-as népkör bálja.
Január 31. Városi bál.
Február 4. A Nagyváradai Katholikus Legényegylet bálja.
Február 4. Biharmegyei és nagyváradai nőegylet estélye.
Február 4. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet rózsá-estélye.
Február 18. Czukrászok bálja.

TÁVIRATOK.

A válság.

Audiencia után.

Budapest. jan. 17. (Saját tud. táv.) Fejérváry megjött Bécsből. Délután 3 órakor indult, esti 7 órakor megérkezett. A pályaudvarról Budára hajtatott, a várba, a miniszterelnökség palotájába. Kihallgatása csak fél órát vett igénybe s mint egy bécsi lap nagyképűen megjegyzi, nem idéz elő fordulatot a válságban, amely ilyenformán továbbra is régi, kedvezőtlen stádiumában stagnál. Az audienciával kapcsolatosan azt is rebesgetik, hogy az ügyvivő miniszterelnök ultimátumot hozott volna magával.

Békekombinációk.

A béke galambja bontogatja szárnyát. De vajon mikor röpül végig a magyar közéleten olajágával? Mindaddig, míg az illetékes felsőbb körök csak kísérleteznek és puhatólónak komoly szándék nélkül, elborít mindeneket továbbra is a válság özönvize.

A kombináció ugyancsak furcsa náció. Már pedig most java szezonját éljük. Lukács akciója meghiusult, Werkerléé dettó. Most tehát újabb terveket szőnek a kulisszák mögött. Budapesti és bécsi hírek szerint a helyzet *súlypontja* a koalíción van. A koalíció és főként *Andrássy* módot találhat a békés megegyezésre. Bécs azon van, hogy a békét biztosítsa. A koalíciónak is ide irányulnak törekvései. A békealkudozások elejtett fonalát ilyenformán holnap, valamint pénteken újból fölveszik. A legutóbbi Lukács-akció azért volt olyan hosszadalmas és titokzatos, mert a király *kimelési időt* akart engedni, hogy a sorra kerülő fontos intézkedések a hét folyamán késedelmet ne szenvedjenek és hogy a kibontakozási kísérletek megtörténhessenek.

Igy a bécsi hír, amely azonban rá-

adásul még azt is tudnivaló, hogy a most meginduló újabb békealkudozást maga a király kezdeményezi és ő indítja meg egészen határozott formában.

Hogy pedig a szövetséges ellenzék az őszinte, komoly kibontakozási kísérleteknek sohasem volt kerékkötője, legujabban az a körülmény igazolja, hogy az abrubbányai küldöttség tisztelgése után ma Apponyi és Kossuth hosszas, beható tanácskozást folytattak a megegyezés érdekében teendő újabb lépések iránt.

Hir szerint *József főhercegnek* csakugyan volt békeközvetítő szerepe s legutóbbi bécsi útja a válsággal volna szoros szervi összefüggésben. A király előtt, mint hírlik, kifejtette a helyzet várható fejleményeit s az ellentétek kiegyenlítését javasolta.

Goluchowski bukása.

Egyik bécsi újság híre szerint a király nincs megelégedve Goluchowski működésével. Nem annyira a külföldi szerződések sok huza-vonója bántja a királyt, hanem inkább az a körülmény, hogy a külügyminiszter balsikerű tanácsokkal látta el Goluchowski pozíciója megingott s egészen bizonyosra vehető, hogy bukása a békét meg fogja előzni.

A porta a vámunió ellen.

A szerb-bolgár vámuniót Konstantinápolyból kiszivárgott hírek szerint a török porta is a leghatározottabban ellenzi. Teszi ezt főként azért, miután Bulgária a jövőben megszerzendő területekről szól, amelyre a vámunió szintén ki fog terjedni. A porta ezt gyöngéd célzásnak veszi s ezek alatt a területek alatt Szerbia és Bulgária déli részét érti, a melynek Macedóniára vásik a foga.

Főispán parasztszekéren.

Szabó Mihály új főispán tegnap éjjel 2 órakor tartotta bemenekülését Selmeczbányára. Nem négyesfogat hozta, nem is automobil, hanem rázós parasztszekér. Kerülő uton jött Ipolyságon keresztül. Sűrű csendőrfedezet alatt lopózott be a városba. Bár az akadémia rektorát miniszteri rendeletben utasították, hogy adjon lakást a főispánnak, nem teljesítette a meghagyást. A főiskola tanács ülésezett s itt mondták ki, hogy nem szállásolják el a főispánt. *Fodor* rektor és *Vadász* rektor táviratilag kérték nyugdíjaztatásukat a minisztertől.

Az ekként hajléktalansággal fenyegetett főispánt a csendőrök szállásolték el a régi főispáni lakásban. A nép ostromot akart intézni ma a főispán lakása ellen, de a csendőrök szétverték. A nap folyamán két fővárosi idegen látogatta meg a főispánt. Kijöttük nem tudják. A beiktatás holnap délelőtt 10 órakor lesz. A bizottsági tagok, valamint a tisztviselők közül senkisésem vesz rajta részt.

A főváros adópénze.

Kristóffy tegnap hír szerint bűnvádi feljelentéssel fenyegette Márkus főpolgármestert, ha a befizetett adópénzeket a főváros pénztárából elvonják és bármilyen formában másutt helyezik el.

Márkus, Halmos és Ehrlich 1 óra hosszáig tanácskoztak ebben a kérdésben. Halmos azután Kun Gyula tanácsosával, valamint Vimmer

Antallal, a központi pénztár igazgatójával tanácskozott. A tanácskozás részleteit titokban tartották.

A válság rövid hírei.

A pestmegyei jegyzők mai értekezletükön megbotránkozásukat fejezték ki azon jegyzők fölött, akik az önkéntes adót elfogadják és beszedik.

Apponyi a függetlenségi és 48-as párt szervezkedő gyűlésére Miskolcra utazik. — Az a hír, mintha Dózsa kolozsmegyei alispánt főispánnak szemelték volna ki, alaptalan. — A fővárosi VII. kerületi függetlenségi pártkörben lakoma volt az új iskolaszéki tagok tiszteletére. A lakoma végén Ghillány János gyűjtést indított a póttartalékosok családjának fölségélyezésére.

Kecskemét passzív rezisztenciás közgyűlési határozatát a belügyminiszter megsemmisítette.

A francia elnökválasztás.

Budapest, január 17. (Saját tud. táv.) Mint Párisból jelentik, a versaillesi nemzetgyűlés a francia köztársaság elnökévé *Falliers* szenátusi elnököt választotta meg, *Doumer* kamarai elnökkel szemben. *Falliers* 449 szavazatot kapott, míg *Doumer* csak 371 szavazatot esett.

A marokkói kérdés.

Budapest, január 16. (Saját tud. táv.) Mint *Algezirasból* jelentik, a fontos konferencia, amely a kis spanyol várost most oly emlegetté tette, megkezdődött. Majdnem az összes lakosság sorfalat állott az uton, mely a konferencia épületébe vezet. A delegátusok az ülésterembe vonuló belépésük előtt rövid ideig tanácskoztak és *Almodovár* herceg spanyol delegatust választották elnöké.

Ezután bevonultak az ülésterembe, hol *Almodovár* herceg üdvözlő beszédét mondott, amelyben politikai tekintetben három vezérelvet hangoztatott. Ezek: a szultán szuverenitása, a marokkói császárság függetlensége, nyílt ajtó az összes nemzetek kereskedelmi forgalma számára. Az elnök beszéde után *Ravaíl* francia delegátus és *Radowitz* Németország nevében kijelentette, hogy a spanyol delegátus által fölállított vezérelvekhez készségesen hozzájárul. A konferencia tárgyalása titkos lesz.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sz. A. Csorvás. Gratias maximas. Hosszas hallgatás után végre. Nem kaphatnánk egy-egy cikket, tudósítást is néha? Számot tartunk rá.

Hieroglif. Evangélium után az érsek a szöszekre lépett és az *ideffmellált* beszédet mondotta. Ezt olvasta Ön egyik-másik jólétesült lapnak a kalocsai installációs tudósításában. Most azonban fölesigáztott kíváncsisággal kérde tőlünk, milyen fán teremhet az *ideffmellált* beszéd? Hogy ne sokáig törje a fejét, ez a csodabogár a zornálok fölületességének terméke, amelynek története van. A könyvatos vagy távirati iroda riportere tudósításában nyilván azt írta, hogy *ide mellé-kelt* beszéd, egyuttal persze csatolta is a szöveget. Mikor sokszorosították a kéziratot, becsusztolt a sajtóhiba; mire a hebehurgya lapok kezébe került, már ott diszelgett a tudósításban a szóban forgó torzproduktum, amelyet egyik-másik napkeleti ifju szőröstől bőrsztül leadott. Érti most már? Denique komoly munka és alaposság sohasem árt

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és
fürdőberendezések, valamint minden-
nemű **fűzők, réz- és vasbutorok** a
lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel készülnek
minden szakmába vágó **asztalos, kár-
pitos és díszítő stb. munkák, javi-
tások** a legjutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 22.

Medinszkája mosolygott. Foma pedig úgy
értette, hogy ő nagyon neveltséges és ostoba.
Haragudott önmagára s tompa hangon
mondta:

— Ilyen vagyok — ami a lelkemen, az a
nyelvemen. Nem tudok alakoskodni, ha nevet-
nem kell nevetek . . . ostoba vagyok.

— De miért mond ilyeneket. — mondta
Medinszkája szemrehányó hangon, miközben a
ruháját igazgatta s véletlenül megérintette Fo-
ma kezét. Foma a kezére pillantott s mosoly-
gott.

— Részt vesz az ebéden is, nemde? —
kérdezte Medinszkája.

— Igen.
— S holnap eljön a gyűlésre?
— Okvetlenül.

— Egyszer talán eljön hozzám is látoga-
tóba?

— Igen, Köszönöm. Eljövök!
— Nagyon kedves lesz.

Hallgattak. Az érsek ábitatos hangja töl-
tötte meg a levegőt. Imádkozott s a fölé a
hely fölé terjesztette ki karjait, ahol az alap-
követ letették.

... Se víz, se szél, se tűz ne ártson
neki . . . Óvd ez épületet s óvd meg lakóit
minden szenvedéstől.

— Milyen szépek és tartalmasak a mi
imáink, nemde? — kérdezte Medinszkája.

— Igen — mondta Foma röviden, a nél-
kül, hogy szavait értette volna s érezte, hogy
elpul.

A protodiakon hátravetett fejével dűn-
nyögte:

— Örök emlékezet e ház alapítójának.
Foma összerzedült, de Majakin már mel-

lette állott s miközben a karját fogta Fomá-
nak, így szólt:

— Részt veszel az ebéden?

Medinszkája finom, meleg keze újból meg-
érintette a Fomáét.

Az ebéd valóságos kin volt Fomának.
Most először történt meg vele életében, hogy
ilyen előkelő társaságban volt s észrevette,
hogy ezek sokkal ügyesebben beszélnek, mint
ő s azt gondolta, hogy közte és a vele szem-
ben ülő Medinszkája közt nem asztal, hanem
egy egész hegy emelkedik.

Egy darabig hallgatta a társaság fecsegé-
sét. olykor az asztalfőn ülőkre pillantott, vala-
mit mormogott válaszképpen a szomszédja kér-
déseire, miközben úgy tett, mintha az évessel
nagyon elvolna foglalva, de folyton azt kívánta,
hogy bárcsak vége volna már az ebédnek. Na-
gyon ostobának, üreslelkűnek tűnt föl önmaga
előtt s érezte, hogy mindnyájan megfigyelik
s kritizálják. Mintha láthatatlan béklyókat tettek
volna kezére, lábára. Végre is úgy érezte, hogy
annak a sok embernek a tekintete aki az asztal
során ült, nem egyéb, mint egy csillogó, fehér
mosolygó folt, amelyek mögött török vannak s
ezekkel a törökkel őt fogják leszurni.

Most a diakonus fölemelkedett helyéről s
beszélni kezdett. Hangja hallatára hirtelen le-
csflapodott a lárma a teremben, a kereskedők
meghatottan néztek a diakonus tágra nyitott
szájába, melyből vastag hangok törtek elő. Fo-
ma fölhasználta ezt az alkalmat, fölállt s el-
hagyta a termet.

Egy perc múlva kocsjában ült s aggo-
dalmasan gondolt arra, hogy ő nem való ilyen
előkelő emberek társaságába. Nem tetszett
neki az a fény és pompa, melyet kifejtettek,
szavaik, arcuk mosolygásuk visszatetsző volt
de mozdulataik szabadsága és ügyessége, az a
képességük, hogy mindenről sokat és édekesen
tudtak beszélni, irigységet támasztott lelkében.
Ez a gondolat elszomorította s eszébe jutott,
hogy Ljuba Majakina oly sokszor kinevelte őt
ezért.

Foma nem szerette Majakin leányát s mi-
óta meghallotta, hogy Majakin őt össze akarja
házasítani Ljubával, kerülte Majakin házát. Aty-
ja halála óta azonban majdnem mindennapos
vendége lett Majakin házában s egy napon
Ljuba így szólt hozzá:

— Nézzek, nézzek . . . De tudod-e, hogy
egy csöppet sem hasonlítasz kereskedő-ember-
hez.

— Te sem vagy olyan, mint egy keres-
kedő leánya — mondta Foma, miközben bi-
zalmatlanul nézett Ljubára.

— Hála Isten — felelte a leány s barát-
ságosan mosolygott.

— Minek örülsz? — kérdezte Foma.

Aláírási felhívás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár

uj sorsjegyeire.

**A Pesti Hazai Takarékpénztár SORS-
JEGYEIRE** előjegyzéseket az eredeti kibocsátási ár-
folyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek felerésze április hónapban kerül
kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos ter-
vezetből közölhetjük, hogy a

**Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként
HÁROM HUZÁSA lesz,**

egy K 600,000 (hatszáz ezer korona) és
két K 300,000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel, 50,000 K, 40,000 K,
20,000 K stb., stb. minden húzásnál százánál több
melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sors-
jegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig

— Hogy nem hasonlítunk az apánk-
hoz.

Foma csodálkozva nézett rá s hallga-
tott.

— Mondd meg őszintén, — mondta
Ljuba csöndesen — úgy-e, nem szereted
atyámat?

— Nem . . . nem nagyon, — mondta
Foma. (Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, jan. 17.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repcze aug.-ra — — — —	—.—

Értéktözsde.

Budapest, jan. 17.

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Lezámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 jan. 17-én

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	114.60
Magyar koronajárdék 4% — — — —	96.40
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	87.—
Magyar földterhermentítési kötvény 4% — — — —	96.65
Horváth-szlavon földterhermentítési kötvény	96.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön — — — —	216.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	161.—
Osztrák járadék papirban — — — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.75
Osztrák korona járadék — — — —	117.50
Osztrák járadék aranyban — — — —	100.25
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — — —	791.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	671.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	666.75
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.14
Német birodalmi márka — — — —	117.69
London vista — — — —	240.25
Páris vista — — — —	95.62
0 márkás arany — — — —	23.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUČKICS GYULA.

emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel
kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet
kap, a mellyel a további nyereményhúzásokon
játsszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága
mint a játékterv összeállítását tekintetében minden
eddig hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze felül-
mulják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutat-
kozik nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama
előre láthatólag jelentékenyen emelkedni fog, azért
ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladéknélkül
teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje
szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási
árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelen-
tésnél drb.-ként 5 kor. fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre drb.-onként 120 korona
előleg kölcsönt adunk olesó kamatláb mellett.

Nagyvárad Takarékpénztár Részvénytársaság (Teleky-utcza)

Olcso, mélyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi, és női divatáru cikkek a

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Moskovits-palota,
Igazi alkalmi eladása egész finom áruknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kiegészítők, divatos férfi, fiú és gyermek kalapok, sapkák, keztyűk, harisngák, alsó jáger ruházatok, takarók, utazó- és lópokróczok, galocsenek, hóczipők, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcsó árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selyemkendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

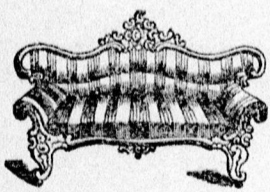
3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett
Az üzletberendezés eladó. 1447.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcso

butor

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és úri-szoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kívánatra tervek és költségvetések.

HIRDE T É S E K

jutányos árban felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeire előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon

már ma elfogadunk.

A sorsjegyek a legközelebbi hónapokban kerülnek kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként hatom huzása lesz,

egy K. 600.000 (hatszáz ezer korona) és két K. 300.000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel. 50.000 K, 40.000 K, 20.000 K. stb. stb., minden huzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegyek tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, amellyel a további nyeremény huzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek, úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze fölülmulják.

Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelentékenyen emelkedni fog, ezért ajánljuk, hogy jegyzéseiket mindenki haladék nélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni.

A kibocsátási árfolyam körülbelül 140 K lesz. — Jegyzési bejelentésnél darabonként 10 korona fizetendő foglaló fejében.

1441

Központi Takarékpénztár.

Belépési felhívás!

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”

1906. január 1-én nyitotta meg

11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze és ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzlettrész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok telvétele az új törzsbetűti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3—5-ig.
Pénteken . . . 3—5-ig.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Árteljesi a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 34 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképző-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességeit ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.